

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΚΕΡΙΟΣ-ΟΛΑΚΕΡΟΣ κτλ.

Επειδὴς υπάρχουν οἱ κανονικοὶ σύνθετοι τύποι με —ος, κιῶλλοι ἀντίστοιχοί τους, ἀπλοί, ἐπίσης κανονικοί με —ιος, λ. χ.

(ὄλος -/- καθαρός)=λοκάθρος καὶ καθάριος. ἄπλο ἀντίστοιχο.

(ὄλος -/- ὀρθός)=ὀλόρθος καὶ ὀρθιος, ἀπλ. ἀντ.

(ὄλος -/- κρυφός)=ὀλόκρυφος καὶ κρύφιος ἀπ. ἀντ.

(ὄλος -/- καινουργός)=ὀλοκαινουργός καὶ καινούργιος, ἀπλ. ἀντίστοιχο.

(ὄλος -/- ξυπνός)=ὀλόξυπνος καὶ ξύπνιος ἀπ. ἀντ.

Κατὰ τὸ ἴδιο σχῆμα εἶπαν :

ὀλάκερος ἀπ' τὸ ἀκέριος,

ὀλάγναντος ἀπ' τὸ ἀγνάντιος,

ὀλόσαπος ἀπ' τὸ σάπιος,

ὀλογάλας ἀπ' τὸ γαλάζιος.

Κατὰ τοῦτα καὶ τὰρχαιότερα σύνθετα με —ιος ἐξισοθίκανε με τὰ παραπάνον καὶ γίνανε με —ος :

ὀλόνηχτος ἀντὶς ὀλονύχιος.

ὀλόχροτος ἀντὶς ὀλοχρόνιος,

ὀλόκαρδος ἀντὶς ὀλοκάριος.

κιῶλλὰ τὰ σύνθετα με δέφτερο συνθετικό τὸ κα ρ δ ι ἄ λ. χ. ἄκα ρ δ ο ς, δειλόκα ρ δ ο ς, λεόντοκα ρ δ ο ς κτλ.

M. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΖΗΤΟΥΝΕ ΨΗΦΟ

Ἀπὸ τὴν περασμένη Δευτέρα τὸ θέατρο Κοτοπούλη ξεκπαίξε τὸ τελευταῖο δραματικό ἔργο τοῦ Μπατάιγ, τὸν «Ἐμφυχωτὴ» (Animateur), ποὺ παιζότανε χωρὶς διακοπὴ ἐπὶ πέντε κατὰ σειρά μηνες στὸ θέατρο «Γυμνάσιον» τοῦ Παρισιῶ.

Τὸ ἔργο αὐτὸ ἐνδιαφέρει ξέχωρα τὸ γυναικεῖο κόσμος.

Τὸ κύριο μοτίβο του εἶναι δέβαια ἡ πνευματικὴ καὶ πατριωτικὴ, ποὺ ἐξυψώνεται σὲ κλασικὴ ἐντέλεια. Ἡ ἔννοια τοῦ νόθου παιδιοῦ βρίσκει τὴν πῶς θειότερή της λύση. Γιὰ νῦναιτὸ παιδὶ παίδιμας δὲν εἶναι κανὴν ἀνάγκη νῦναι γεννημένο ἀπὸ μᾶς ! Ἀρκεῖ μονάχα νῦναι ζυμωθεῖ, νῦναι ἐμφυχωθεῖ με τὴς ιδέες μας !

Καὶ ἡ πολιτισμένη, ἡ ἀληθινὰ ἀνθρωπιστικὴ αἰτιὰ ἀντίληψη ἀποδείχεται σὰ μὴ κλασικὴ ἀλήθεια, γίνεται δόγμα ἀναμφισβήτητο, ἀσάλευτο, γίνεται θεῖος νόμος.

Μὰ δὲ πῶς στὸ πανέμορφο, στὸ θεῖο αὐτὸ μοτίβο, ἐξυψαίνονται παράλληλα, με τὴν αὐτὴ περίπου ἔνταση, δυὸ ἀκόμη ἀτσάλενα θέματα: τὸ πρῶτο: ὀλέκερὴ ἡ ζωὴ ἐνὸς ἰδεολόγου, με τὴς μυριόστομες καταδρομὲς καὶ τὴς πικρόχολες ἡμέρες της, ἀλλὰ καὶ με τὴς λιγούστες καὶ εὐγενεῖς χαρὲς της. Τὸ δεύτερο: ἡ

καταδίκη, τὸ χαντάκι ἀπὸ ἓνα μέρος τῆς παλιᾶς γυναικὸς, τῆς ἀμόρφωτης, ποὺ στέκεται ἀνίκητη νὰ καταλάβει τὸν ἰδεολόγο, καὶ γίνεται γι' αὐτὸν ἀντίπαλος τῆς κοινῆς γνώμης, ὀλεθρὸς καὶ καταστροφὴ τοῦ ἴδιου τῆς παιδιοῦ, καὶ ἀπ' ἄλλο μέρος, ἡ ἐξύψωση τῆς νέας γυναικὸς, τῆς γυναικὸς ποὺ με τὴ μόρφωση τῆς ἐνσπικρῶνει ἓνα ἰδανικό καὶ, ἐξυψηρώνοντας τὸ ἰδανικό αὐτό, γίνεται δέναντι ἰσάξια με τὸν ἄντρα, μοχλὸς ἰσοδύναμος μ' αὐτόν, λαμπράδα ὁδηγῆτορ στὸν πολιτισμὸ τῆς κοινωνίας.

Ἡ Ρενὲ Νταρτέ, τὸ πνευματικὸ παιδὶ τοῦ «Ἐμφυχωτῆ», εἶναι ὁ τύπος, ἡ ἐμφύχωση τῆς νέας αἰτῆς γυναικὸς, ὅπως τὴν ἐφάντασθήκανε ὄχι μονάχα ποιητὲς σὰν τὸν Μπατάιγ, ἀλλ' ὅπως τὴν ἐνσπικρῶσαν μες στὴν πραγματικότητά οἱ γυναῖκες τῶν πολιτισμένων χωρῶν, οἱ ὁμορφες ψυχὲς, ποὺ ἀνεδείχτηκαν μες στὴ ζωὴ τους ὄχι μόνο μεγαλόκαρδες γυναῖκες, ἀλλὰ πραγματικὰ ἀνώτερες διανοεῖς με ἀτσάλενα δέναντι δραστηριότητος, ἀληθινὰ σπουδαῖοι τῶν ἀνδρῶν ἰδανικῶν.

Ἡ Ρενὲ Νταρτέ εἶναι ὁ νέος τύπος τῆς γυναικὸς. ὁ συγχρονισμένος μετὰ τὴ σημερινὴ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ὁ τύπος, ποὺ θάπρεπε κάθε γυναῖκα ψυχὴ νὰ φιλοδοξήσει, εἶναι ἡ γυναῖκα τοῦ μέλλοντος. Αὐτὴ μονάχα πᾶς θὰ ζήσει. Ἡ ἄλλη, ἡ ἀμόρφωτη, ἡ ταπεινὴ, ἡ στοργηλιασμένη ἀπὸ τὴν ἀμόρφωσά της, ποὺ γίνεται ἐμπόδιο στὰ ἰδανικά της κοινωνίας, εἶναι καταδικασμένη στὴς πολιτισμένες κοινωνίες πρὸς τέλος.

Καὶ οἱ πολιτισμένοι ἄνδρες τέτοιες νέες γυναῖκες ὀνειρεύονται καὶ ἀναζητοῦνε γιὰ συντρόφους τους.

Γι' αὐτὸ τὸ ἔργο τοῦτο, ποὺ ἐκανοποιεῖ τόσο τὸν ἑσωτερικό μας ἄνθρωπο, ποὺ τὸν θεομαίνει καὶ ζωογονεῖ τὴν κουρασμένη ἀπ' τὴς τόσες ἀηδιαστικὲς κοινοτυπίας τῆς φτωχῆς Ἀθήνης τὴν ψυχὴ μας, θάπρεπε νὰ θεωρηθεῖ γεγονός φιλολογικὸ, ποὺ ὁ καθημερινὸς τύπος νὰ τοῦ ἀφιέρωνε κύρια ἄρθρα καὶ νὰ μὴν ἔμενε ἄνθρωπος ποὺ νὰ μὴν τοῦχε ἰδεῖ. Νὰ τὸ βλεπαν ὅλοι καὶ ὅλες, μὰ προπάντων ὅλες ἐμεῖς, ποὺ κοπῶμαστε καὶ ἀλλοιάζουμε γιὰ ἀστικά δικαίωματα καὶ γεμίζουμε ἀσφυκτικὰ τὴς αἰθούσες τοῦ «Παρασσού», τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων» καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς, ζητώντας ψήφο : ἡ Ρενὲ Νταρτέ εἶναι ἡ γυναῖκα ποὺ δικαιούται νῦναι ψήφο ! εἶναι ἡ δυνατὴ καὶ ἡ μεγάλη !

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες ὅλοι, ὅσοι καταναγκάζονται με τὸ σημερινὸ κατάντημα τῶν γυναικῶν, ἔχουν συμφέρον καὶ καθήκον νὰ ὁδηγοῦν σὲ τέτοια ἔργα τὴς κόρης τῆς γυναικὸς καὶ τῆς ἀδερφῆς τους.

Λοιπὸν ἐξυψωμοῦ καὶ ἀναγέννησης θὰ εἶταν γιὰ τὴν καθέμας μας, ἔστω καὶ ἀν' λίγες ὥρες κατορθώσαμε νὰ ζήσουμε μες στὴν πολιτισμένην ἀτμόσφαιρα τοῦ ἰδεολόγου τοῦ Μπατάιγ.

ΑΘΗΝΑ ΓΑ'ΙΤΑΝΟΥ-ΓΙΑΝΝΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΒΟΥΤΥΡΑ

— 'Ο εκδότης κ. Γ. Βασιλείου έβγαλε σέ τόμο τόν «Παπὰ Εἰδωλόλατρη καὶ ἄλλα διηγήματα». τοῦ Δημοσθένη Ν. Βουτυρά. Τὸ τάλέντο τοῦ Βουτυρά ὡς διηγηματογράφου εἶναι ἀναμφισβήτητο. Τάλέντο δυνατὸ, πρώτης γραμμῆς. Διαβάξεις ἕνα διηγήματός του, ὁποιοδήποτε, καὶ κάθε λίγο καὶ λιγάκι ξαφνιάζεσαι. Ἐχει τάλέντο, ἔχει καὶ μάτι φινό, ἔχει καὶ παρατήρηση δυνατή, ἔχει ἀκόμα καὶ ἴσος πρωτότυπο, ὁλοσδιόλου προσωπικό. Ξαφνιάζεσαι λοιπὸν συχνότατα διαβάζοντας ἕνα διηγήματός του, μὰ καὶ ἀναγκάζεις ποὺ καὶ ποῦ, ἀκόμα καὶ ἀπογοητεύεσαι κάποτε. Γιατὶ ἀπὸ τὸ Βουτυρά κάτι λείπει, κάτι σημαντικὸ, ποὺ δὲ θέλησε ποτέ, γιατί δὲ ζήτησε, νὰν τάποχτήσει. Λείπει ἡ ὁμαλότητα τῆς γλώσσας, λείπει καὶ τὸ φροντισμένο, τὸ τεχνικὸ δοῦλεμα, σὲ βαθμὸ μάλιστα ποὺ μερικὲς φορές, εὐτυχῶς σπάνιες, τὸ διηγήματός του νὰ φαίνεται αὐτοσχέδιο, ἐνῶ, τὸ ἐναντίο, εἶναι πολυδοικεμένο. Αὐτὴ ἡ ἀφροντισιὰ, νὰ τὴν πεί κανεὶς, ποὺ θὰ περνοῦσε ἀπαρατήρητα σ' ἕνα μέτριο διηγημα, φαίνεται χτυπητότερη στὸ διηγήμα τοῦ Βουτυρά, ἴσα ἴσα γιατί μὲ τὸ διηγήματός του οὐμβαίνει ὅ,τι καὶ μὲ μιὰ μορφὴ πανώριζ, ποὺ σ' αὐτὴ φαίνεται, ποὺ χτυπάει ἄσχημοι, ἕνα μικρὸ, ἐλάχιστο φυσικὸ ψεγάδι, ποὺ σ' ἕνα ἄλλο πρόσωπο κοινὸ θὰ περνοῦσε ὁλοσδιόλου ἀπαρατήρητο. Ὡστόσο, καὶ μ' αὐτὸ αὐτὰ τὰ μικρὰ ψεγάδια, τὸ βιβλίον τοῦ Βουτυρά, ἔξω ἀπὸ τὸν ἀριστοτεχνικὸ «Παπὰ Εἰδωλόλατρη» του, ἔχει καὶ τόσα ἀκόμα ἄλλα διαλεχτὰ διηγήματα, (τὸν «Κύρ Βολβήρ», τὸν «Πεθαμένο φίλον», τὸ «Μὲ τὰ χελιδόνια» κλπ. κλπ., ποὺ τοῦ δίνουνε μιὰ ἀπὸ τίς καλύτερες καὶ τιμητικώτερες θέσεις στὸ νεοελληνικὸ διηγήμα.

Ιω. Α. Γρίκας: ΔΡΟΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΚΡΥΑ, διηγήματα, Ἀλεξάνδρεια, 1920.

Στὸ διηγήμα «Ὁ Στρωρὸς τοῦ Σωτήρος» ἕνας ὑπουργὸς δικὸς μας κάνει τὴν ἀκόλουθη ἐρωτικὴ ἐξομολόγησι στὴ γυναῖκα ἑνὸς μικροῦτάλλου τοῦ ὑπουργείου του, καὶ γονατιστὸς μάλιστα: «Ὡς ἔπρεπε βασιλιάς, ναι, τ' ὀλιώτερο βασιλιάς γιὰ σύζυγος, ἔτσι, ὅχι δὲ γιὰ τίποτε ἄλλο, ἀλλὰ γὰρ νὰ στολίζεσθε μὲ μπριλλάντια, μὲ διαμάντια, ἔτσι γιὰ νὰ θαυμάζωνται καὶ αὐτὰ τὰ μπριλλάντια καὶ τὰ διαμάντια ἀπὸ τὴν ἐκθαμβωτικὴν λάμψιν τῶν δύο φωτεινῶν, τῶν δύο, τί λέγω, φωτεινῶν, καλέ; τῶν δύο φωτεινοτάτων ἡλίων τοῦ τόσο χαριτωμένου προσώπου σας...» Λοιπὸν ἐμεῖς οἱ Ρωμιοί, καὶ ὑπουργοὶ σὰ γίνουμε, δὲν ξεμυστηρεῖνόμεστε τὸν ἑρωτὰ μας μ' αὐτὸ τὸν ψεύτικο τρόπο, ποὺ θυμίζει φρασεολογία καλῶν ρομαντικῶν χρόνων. Γενικὰ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Γρίκα πέφτει πρὸς καθυστέρημένο. Ἐξήγησι δὲν πῆρε ὁ συγγραφεὺς τοῦ τί γίνεται γύρω του. Ἐπαισῶδια τῆς Κορφατικῆς ζωῆς διηγούμενα μ' ἕναν παλαιὸν τρόπο. Μὰ ἔτσι κάθε ἕνας ποὺ θὰ εἶχε νὰ διηγηθεῖ μιὰν ἀξιοπερίεργη ἱστορίαν, θὰ εἶτανε διηγηματογράφος. Μὰ τὸ διηγήμα εἶναι κάτι ἄλλο. Πρῶτα καὶ ἀπάνω ἀπ' ὅλα εἶναι σύνθεσις. Κι αὐτὸ τὸ ὅπως ποὺ προσπαθεῖ νὰ γίνῃ οὐμοριστικὸ! Ἐτσι κάνανε οἱ ἀνδραποὶ πνεῦμα μόνον στὴν ἐποχὴ τοῦ 62. Σήμερα δείχνουμε τὸ πνεῦμα μας κά-

πως ἁλλοιώτικα — μὲ ἕναν τρόπο ποὺ μόνον ἀγγίζει ἀλαφρὰ τὰ πράγματα. Κ' ἔπειτα ὁ τίτλος: «Δροσιές καὶ δάκρυα». Ἀπλῆ καὶ ὀριζμένη γραμμὴ, καὶ κεντρικὴ ἰδέα. Ὁ συγγραφεὺς τὰ βλέπει ὅλα καὶ δὲ βλέπει τίποτα. Καμιά τοποθέτησι, καὶ φυσικὰ καμιά ἐξήγησι στὸ φαινόμενο τῆς ζωῆς. Δροσιές καὶ δάκρυα. Βέβαια ἡ ζωὴ εἶναι ἀπ' ὅλα. Μὰ ὁ συγγραφεὺς νὰ βλέπει τὴ ζωὴ ἀπὸ μιὰ ὀριζμένη γωνία. Κ' ἡ γλώσσα; Ὁ συγγραφεὺς εἶναι κλασσικὸς ἀντιπροσώπος τῆς γλωσσικῆς ἀναρχίας ποὺ ἡμῶνται ὅλη τὴν Αἰώνον. Ὅλη ἡ κοινωποία καὶ περὶ ὅλη τῆς τρέχουσας διανοητικῆς φρασεολογίας — ποὺ μισὸ μόνον βήμα τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν καθαρὴν οὐσαν — φλόστορα ἀποθησαυρισμένη σὲ 322 μεγάλες σελίδες.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐνα βιβλίον γιὰ τὴ Νέα Ἑλλάδα. — Ἡ πενήντα τῆς φτωχολογίας.

— Ἐνα γερινικὸ βιβλίον, προορισμένο νὰ δώσει μιὰ σύντομη, μὰ πλείον ἰδέαν γιὰ τὸν τόπο μας στὸν εὐρωπαϊκὸ κόσμον, εἶναι ἡ «Νέα Ἑλλάδα» τοῦ Α. Χατζηνικεῖτου, ποὺ ἐκδόθηκε τὸν περασμένον χρόνον καὶ ποὺ, μέσα στίς 128 σελίδες του, κάνει μιὰ γρηῃ ἐπισκόπησιν ἀπάνω στὴ χώρα καὶ τοὺς κατοίκους, τὴν ἱστορίαν, τὸ πολίτευμα, τὰ οικονομικά, τὸν ἔθνος καὶ τὸν πνευματικὸ πολιτισμὸν καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς νεώτερης Ἑλλάδας. Εἶναι ἕνα βιβλίον συστηματικὸ καὶ ἐκτετατὸν γραμμένο, σύμφωνα μὲ τὸ σκοπὸν του, καὶ εἶναι νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ πολλούς.

Ἀπὸ τὴ σχετικὴ βιβλιοκρισίς ποὺ δημοσιεύει στὰ «Βυζαντινὰ καὶ νεοελληνικὰ Ἀρχειακά» τοῦ Βερολίνου (κοίτα γι αὐτὸ τὸ περιοδικὸν στὸν τελευταῖον «Νομὸν» τοῦ Φεβρουαρίου), ὁ φίλος τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ «Νομῶς» κ. Ἀλέξανδρος Στάβις, μεταφράζουμε τὸ παρακάτω, ποὺ βρίσκεται πρὸς κοντὰ στὸ σκοπὸν τοῦ τῆς μας τῆς στήλης:

«Τὸ ψυχομαχικὸν τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας ὅστερ' ἀπὸ τὸ χάσιμο τῆς Πόλεως τὸ βαθμιαίον πάλιν ἐξήντημα τῆς στὰ τελευταῖα πενήντα χρόνις τοῦ 18ου αἰῶνα, καὶ ὁ ἀδιάκοπος ἀγὼνας τῆς μετὰ τὸ ἀνέμειμα τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ νέου, ποὺ τὸ ζωντανότερό του φανέρονισσιν στάθηκε τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. ἴσαμε τὸ σημερινὸν λουλοῦδισμα τῆς τῆς ἡ λαϊκῆς ποιήσεως μαζί μὲ τὰ θάνατά της κλέφτικα τραγούδια: ὅλα ἀναφέρονται, μὲ συντομία ἀνάλογη μὲ τὸ σκοπὸν τοῦ βιβλίου, ἀπὸ τὸ συγγραφεὺν. Ὡστόσο θαρροῦμε πῶς ἡ κρίσις τοῦ συγγραφεῖ γιὰ τὸν ποιητὴ Κ. Παλαμά καὶ τοὺς ὁπαδούς του δὲν εἶναι τέλεια σωστή, ὅταν γράφει: «Ἀγχαλά, φαίνεται πῶς καὶ ὁ Παλαμάς — καὶ μαζί μ' αὐτὸν μιὰ σειρά ἀπὸ ἄλλους σημερινούς συγγραφείς — θοισκεται, δίχως ἐλπίδα σωτηρίας, ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ τὴν ὑπερδοξομένη λογοτεχνίαν τῆς Δύσεως». Οἱ Ἕλληνες λογοτέχνες ποὺ δοκίμασαν νὰ γράψουν κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Νίτσε ἢ τῶν Γάλλων Μοδέρνων (ὁ κ. Στάβις ἐννοεῖ τίς σχολὰς ποὺ ἀπὸ τὴ δευτέρῃ φιλολογικῇ περιόδῃ τοῦ Μωρεῶς καὶ μάλιστα ὅστερ' ἀπὸ τὸν πόλεμον ὅλο ἕνα καὶ ἐστέφει καὶ χάνεται), δὲν κατόρθωσαν νὰ πᾶσιν καμιά θέσιν μὲς στὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Οἱ νεοῖ Ἕλληνες λογοτέχνες ποὺ ἔχουν τὴ μεγαλύτερη πέρασιν τῇ σημερινῇ

Εποχή, πραγματοποιήθηκαν σχεδόν πάντοτε θέματα από τη ζωή του λαού του ποτου τους: λ.χ. ο Παπαδισιάντης (1911), που ο συγγραφέας τονε λησμονεί ολότετα, ενώ μελετ. γι' άλλους λιγότερο σημαντικούς. Ο Παπαδισιάντης έχει μεταχειριστεί για φόντο σ' όλα του τὰ διηγήματα τὸ πικρὸ του νησί, τὴ Σάλαθο, καὶ μόνο ἐξαιρετικὰ καὶ ἄλλα μέρη, ὅπως καὶ τότε προτιμᾷ τὴν Εὐβοία ἢ τὰ γειτονικά νησιά. Τὸ ἴδιο κάνει καὶ ὁ Ξενόπουλος στὰ ἀφιερωμένα στὴ ζαζυθινή λαϊκή ζωή ἔργα του. Οἱ πρόοδοι ποὺ παρουσιάζει ἡ δημοτικὴ γλώσσᾳ στὴ νεοελλ. φιλολογία, μέσα στὰ τελευταία δεκάχρονα, ἔπρεπε νὰ κάνουν τὸ συγγραφέα νὰ τοῦ δώσει περισσότερη δικαιοσύνη στὸ ἔργο τοῦ Ψυχῆρη καὶ τῶν ὁπαδῶν του. Ἄλλως τε ἡ ἐκπαίδευση στὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἐνδὺ ἀναγνωσμάτων τοῦ Καρκαβίτσα, γραμμένον στὴ δημοτικὴ, εἶναι ἕνα γεγονός μετὰ πολὺ μεγάλη σημασία γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς νέας Ἑλλάδας....

... Ὁ σκόρος ποὺ σκόρπισαν ὁ Ψυχῆρης, ὁ Πάλλης καὶ οἱ ὁπαδοὶ τους, πρὶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ αἰῶνα εἶναι συγκεντρωμένοι γύρω ἀπὸ τὸ ἄξιο περιοδικὸ «Νοημάς», ἀντὶ νὰ δίνει τοὺς πλούσιους καρπούς του... Ἡ φιλολογικὴ ἐπισκόπηση σχετικὰ μετὰ τὰ νεότερα ἔργα τῶν τελευταίων δέκα χρόνων ἔχει γίνῃ μετὰ πολλὴ λεπτομέρεια. Ἀπὸ τὴν πρωτογενή ὅμως φιλολογία θὰ πρεπε ἴσως νὰ ἀναφέρει καὶ κάποια ἀκόμα διδλμα.

Ἐθνικιστικὴ καὶ ἀνθρωπιστικὴ πόληση εἶναι οἱ δυὸ πόλοι τοῦ γύρω τους σήμερα γυρῶν ἡ τέχνη τῶν στίγων καὶ εἶναι θέβαιο πὼς ὁ καθένας ποὺ γράφει, ὅπως αὐτὸς περὶ σόστερο παρὰ ποτὲ, πρέπει νὰ ἔχει τὸ μπουσουλὰ του στοχεμένο κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον πόλο. Μ' αὐτὸ ἐλπίζουμε πὼς δὲ θὰ φανταστεὶ κανένας ποὺ παρακολουθεῖ τούτη μας τὴ στήλη, πὼς θέλομε νὰ εἰποῦμε πὼς ὁ τεχνίτης ἔχει χρέος νὰ ἔχει τετὸν τὴν τέχνη του δὲν ὑπάρχει τίποτα πρὸ ἀντικαλλιτεχνικό, κατὰ τὴ γνώμη μας, ἀπὸ τὴν τετὸν τῶν. Ὅπως δὲν μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε πὼς μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἄνθρωπος ποὺ ἔχει βρεῖ τὸν ἑαυτὸ του — καὶ ἔτσι τὸν φανταζόμαστε τὸ συγγραφέα: ἄνθρωπος ποὺ ἔχει βρεῖ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ποὺ κατορθώνει νὰ τὸν ἐκφράζει. — δὲν μποροῦμε, λέμε, νὰ ἀνταξιοδοτοῦμε ἕνα ἀληθινὸ ποιητὴ ποὺ νὰ μὴν ἔχει ἂν τὰ ἰδανικά του εἶναι ἡ ἀδελφότης ἢ ἡ ἀλληλοεξήνωση τῶν λαῶν. Ὡστόσο θαρροῦμε πὼς καὶ ἡ δημοτικὴ καὶ ἀνθρωπιστικὴ πόληση δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχει τὴν ὀλὴν τῆς στὸ χῶμα ποὺ γεννήθηκε καὶ ποὺ ζεῖ ὁ ποιητὴς τῆς. Ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ τῶν ἀδερφῶν μας θάπλωθοῦμε νὰ γκαλιόσσουμε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅλη τὴ γῆ. Αὐτὸ τὸ δρόμο ἀκολουθεῖ ἡ Μοῦσα τοῦ γεροῦ ποιητῆ Φίνταϊ ξεν. ποὺ τελευταία παρουσιάστηκε μετὰ τὸ νέο του ποιητικὸ τόμο «Ἀπὸ τὴ φτωχολογία», ποὺ ἐπαινέται πολὺ νὰ τὴ δόξα τῆς οὐσίας καὶ τὴν ὁμορφιά τῆς μορφῆς. Ἀνοῖν καὶ μόνο οἱ τίτλοι τῶν ἔργων νὰ φανεῖ ἡ ἐξέλιξη τοῦ ποιητῆ τους. «Γεννήτρα γῆ», «Νόστις», «Ἀπὸ τὴ φτωχολογία».

Εἶναι φανερό πὼς ἡ ἀντίθεση τῶν δυὸ πόλων ποὺ λέμε παραπάνω, στοὺς νικημένους εἶναι ζωρότερη, παρὰ στοὺς νικητές.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΙΛΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Τὸ μουντὸ περιγίλι γιατί τ' ἀνέγες τόσο, ὁμορφὸ μου παιδάκι; καὶ ἔτσι ἀπλώνεις τὰ χέρια σὲ θεοῦ παρακάτω στοὺς διαβάτες ποὺ βλέπεις νὰ περνᾶν ἐκεῖ πέρα; Στὰ πλατὰ τους πανθία ποὺ μ' ἐβ' ἄβεια κρατᾶνε ὡροσάλαχοι κοῖτοι δὲν εἰν' ὄχι, μονάχα πιθυμίες μαρομένες. Μοῖρα μαῖση ἀλλοι τῶν! Κι ὅλο πᾶμε μὴ μόνον τὴ στιγμὴν αὐτὴ νὰ λήσουν, δὲ βολεῖ, τίς παρθένας.

Λευκάδα

ΑΣ. ΓΚΙΝ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

καὶ Α. ἱ. στρ. Λάβαμε τὸ γράμμα σου εἴμαστε σύμφωνα. Τὸ αἶσθημα τοῦ λὲς εἶναι φυσικὸ καὶ ζημιώνει πολλές φορές καὶ ποιητὴς ποὺ ἔχουνε κάνει φήμη. Ὅμως χρειάζεται ψαλλίδι· γιατί στὴν τέχνη τὸ περιττὸ δὲν εἶναι ποτὲ στολίδι παρὰ ἀσκημίδι. — καὶ Θ. Παπχ. Δὲ λάβαμε τέτοιο πρῶμα — καὶ Ν. Ο. Π. Τέτοια ἔχει ἡ καθαρεύουσα πολλά. Εἶναι τόσα τὰ ἐναντίο της, ὅσα εἶναι καὶ τὰ ἐναντία στὴν ψευ- τὰ. Γιὰ τίς γραμματικὲς ποὺ λὲς, δὲ μᾶς ἐξηγεῖς ἀπὸ ποι- ὺς σὲ ποιούς. — καὶ Ἀσ. Γιανν. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐξή- ρηση καὶ σὲ βεβαίουμε πὼς μᾶς κάνει εὐχαρίστηση νὰ «ε- πανέρχουσαι», ὄχι ὅπως λένε καὶ παρὰ γιατί βλέπομε πὼς τὰ παίρνεις τὰ πράματα ὅπως πρέπει καὶ ὅπως ταιριάζει σ' ἕνα ἀνώτερο πνευματικὸ ἀνθρώπο. Τὸ «περιγίλι τῆς γνώσης» θὰ δημοσιευτεῖ. Ὅμως, δὲν εἶναι ἀλήθεια πὼς αὐτὲς τίς ἡμέρες διάβασες τὸ βιβλίο ποὺ εἴπαμε στὸ παρα- σμένο; — καὶ Μ. Γιανν. Ἀπὸ τὰ τρία ποιήματά σου προτι- μοῦμε πολὺ τὸ «Μυστικὸ» ποὺ καὶ θὰ τὸ δημοσιεύσουμε μετὰ λίγα διορθώματα. Δὲν ξέρομε, μὰ ὁ «ποιητὴς καὶ ὁ σκύλος» μᾶς φαίνεται κάπως σὰν κοινοτοπία. Ἐπειτα ἴσως καὶ νὰ μὴ τοῦ ταιριάζει πολὺ ὁ ἐντεκασύλλατος. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ «ἀπόπειρα», Ἡ «μιά νυχτιά στὸν Ἄρη» ἔχει πολὺ νοστι- μάδα ποὺ θυμίζει τὸν ἀμίμητο Λασκαράτο. Ἐχει ὅμως πολλὰ ὀνόματα ποὺ λέμε πὼς θάχουνε βέβαια διαφέρο γιὰ τοὺς Κεφαλονίτες, ποὺ ὅμως ἑμᾶς μὲς ἀφίνουν ἀδιάφορους Ἀκόμα τὸ σύνολο δὲν ἔχει ἀρκετὴ ἀρχιτεκτονική. Καὶ τέ- λος ὁ ἐντεκασύλλατος εἶναι πολὺ κακὰ γραμμένος: πολλές λαμωδίες· τομὲς στὴν ἔχτη συλλαβὴ καὶ παραπροξυτονὴ λέξη ποὺ τίς συνηθᾶς καὶ ποὺ καταφέρνουν ἀνωμαλία, χωρὶς νὰ δικαιολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐννοία:

Καὶ κάποιος ἄρχισε) νὰ με βαρεῖ
καὶ μερικοὶ ἄλλοι ποὺ εἶναι τέλεια λαθεμένοι:
ἀσκόνω μιὰ παλιὴ σανίδα....
μοῦ δίνει μιὰ μούνη μὲς στὴ μούρη....
παράμοιους ὡς τὴν γῆς τοὺς εἶδα κτλ.

καὶ Γιανν. Κραπ. Δὲν ἔχει λόγο νὰ μᾶς ζητᾶς νὰ σὲ συμ- παθήσουμε. Ἐμεῖς μεταχαρᾶς κάνομε αὐτὸ τὸν κόπο μετὰ τὴν ἰδέα πὼς ὠφελοῦμε. Ὁ «Κισσός» σου δὲν ἔχει ἀρχιτε- χτονική. Ἡ στροφὴ σου εἶναι παντάπασι ἀσχητὴ μετὰ τὴν ἐννοία. Ἐπειτα στίχος σὺν τὸν 8, 11 καὶ 11 Π, δὲ στέ- κουνε μετὰ τοὺς ἄλλους. Στὴν «Ἐξνοιασὴ ζωῆς», τὸ νόημα σου δὲ βγαίνει καθαρά. Τί μπορεῖ νὰ σημαίνει τούτη ἡ φράση: «Ἀκούω τὸ γοῖο νὰ λυσσᾷ μέσα στὸν κάμπο» καὶ μετὰ τὰς, ρυθμικὰ, τὸ φύσημά του, μετὰ τὴν κουφάλα τῆς ἐλίας ὡριό λουλούδι. Στὴν τελευταία στροφή ἀλλάζει ρυθμὸ.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

ΔΡ. 35,000,000

ΟΛΙΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΔΡΑΧΜΑΙ

900,000,000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΑΙ: ΑΛ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ
Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΑΙΓΙΟΝ
 ΑΓΡΙΝΙΟΝ
 ΑΛΜΥΡΟΝ
 ΑΜΦΙΣΣΑΝ
 ΑΜΑΛΙΑΔΑ
 ΑΡΤΑΝ
 ΑΤΑΛΑΝΤΗΝ
 ΒΟΛΟΝ
 ΓΥΘΕΙΟΝ
 ΔΗΜΗΤΖΑΝΑΝ
 ΖΑΚΥΝΘΟΝ
 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ
 ΘΗΒΑΣ
 ΘΗΡΑΝ
 ΙΩΑΚΗΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
ΚΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΡΑΪΤΣΑΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΝ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ
ΚΟΡΙΝΘΩΝ
ΚΥΜΗΝ
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΝ
ΚΥΘΗΡΑ
ΛΑΜΙΑΝ
ΛΑΡΙΣΣΑΝ
ΛΕΒΑΔΕΙΑΝ

ΔΕΥΚΑΔΑ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΝ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ
ΜΕΣΣΗΝΗΝ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΝ
ΠΑΞΟΥΣ
ΠΑΤΡΑΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ
ΠΥΛΟΝ
ΠΥΡΓΟΝ
ΣΠΑΡΤΗΝ
ΣΥΡΟΝ
ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΤΡΙΠΟΛΙΝ
ΧΑΛΚΙΔΑ